

NÕUKOGU ARVAMUS**Saksamaa ajakohastatud stabiilsusprogrammi 2005-2009 kohta****14. märts 2006**

(2006/C 82/02)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾ eriti selle artikli 5 lõiget 3,

võttes arvesse komisjoni soovitusi,

pärast konsulteerimist majandus- ja rahanduskomiteega

ON ESITANUD KÄESOLEVA ARVAMUSE:

- (1) Nõukogu vaatas 14. märtsil 2006 läbi Saksamaa ajakohastatud stabiilsusprogrammi.
- (2) Saksamaa SKT on viimasel kümnel aastal kasvanud 1,4 % aastas, mis on euroala keskmisest üle poole protsendipunkti madalam. Selle aja jooksul on kasvupotentsiaal pidevalt langenud. Samal ajal kui hoogne eksporditegevus on kasvu toetanud, on loid sisenõudlus seda pidurdanud. Kümnenäi algul pikaks ajaks seiskunud nõudlus ja reaalne SKT tõusid lühiajaliselt 2000. ja 2004. aastal, kuid langesid seejärel uuesti. Kuna uusi töökohti loodi vähe, tõusis töötus 9,5 %le töøjõulisest elanikkonnast. 2005. aastal ületas valitsemissektori eelarvepuudujääk neljandat aastat järjest kontrollväärtust, milleks on asutamislepingus sätestatud 3 % SKTst. Kui 1991. aastal oli riigivõlg umbes 40 % SKTst, siis alates 2002. aastast on see ületanud asutamislepingus ettenähtud kontrollväärtust ehk 60 % SKTst.
- (3) 21. jaanuaril 2003 otsustas nõukogu, et Saksamaal on ülemäärane eelarvepuudujääk ja soovitas artikli 104 lõike 7 alusel puudujäägi 2004. aastaks korrigeerida. Nõukogule 2004. aasta detsembris edastatud teatistes "Saksamaa ja Prantsusmaa olukord seoses nende ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlusest tulenevate kohustustega pärast Euroopa Kohtu otsust" järeldas komisjon, et puudujäägi korrigeerimise asjakohane tähtaeg võiks olla 2005. aasta. Nõukogu nõustus selle seisukohaga 2005. aasta jaanuaris. Nõukogu otsustas 14. märtsil 2006 saata Saksamaale artikli 104 lõike 9 kohase teate, et viimane võtaks 2007. aastaks ülemäärase eelarvepuudujäägi osas meetmeid olukorra parandamiseks. Oma 17. veebruari 2005. aasta arvamuses detsembris 2004 saadud ajakohastatud stabiilsusprogrammi kohta aastateks 2004 — 2008 kutsus nõukogu Saksamaad üles: tegema kõik vajaliku ülemäärase puudujäägi korrigeerimiseks 2005. aastal; kohandama 2005. aastale järgnevatel aastatel oma eelarvet ja võtma vajalikud struktuurimeetmed tasakaalulähedase eelarveseisundi saavutamiseks programmiperioodi lõpuks; ning jätkama struktuurireforme, et veelgi parandada riigi rahanduse pikaajalist jätkusuutlikkust, eriti selles osas, mis puudutab tervishoiusüsteemi.
- (4) Vastavalt Eurostati andmetele oli Saksamaa valitsemissektori eelarvepuudujääk 2005. aastal 3,3 % SKTst. Need andmed põhinevad Saksamaa esialgsel teatel, mille Saksamaa esitas nõukogu määruse (EÜ) nr 3605/93 kohaselt komisjonile 24. veebruaril 2006. Eelmises ajakohastatud stabiilsusprogrammis oli 2005. aasta puhul võetud eesmärgiks 2,9 % SKTst.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1 Määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 1055/2005 (ELT L 174, 7.7.2005, lk 1). Dokumentid, millele on käesolevas tekstis viidatud, on kättesaadavad veebisaidil http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

- (5) Saksamaa esitas ajakohastatud stabiilsusprogrammi 22. veebruaril 2006. Stabiilsusprogramm hõlmab ajavahemikku 2005–2009. Programmis on üldiselt järgitud uue tegevusjuhendiga kehtestatud stabiilsus- ja lähenemisprogrammide näidisstruktuuri⁽¹⁾.
- (6) Programmi aluseks olevas makromajanduslikus stsenaariumis kavandatakse tänu sisenõudluse elavnemisele SKT reaalkasvu tõusu 0,9 %lt 2005. aastal 1,4 %le 2006. aastal. 2007. aastal peaks kasv aeglustuma 1 %le, kuid pärast seda peaks see jälle tõusma, andes 2005.–2009. aasta keskmiseks kasvuks 1,5 %. Selline kasvuprognosis tuleneb uue valitsuskvalifikatsiooni poolt kokkulepitud poliitilisest suunast. Olemasolevate andmete põhjal tundub võrdlusstsenaarium usutavana, kuid programmiperioodi viimaste aastate osas on ehk veidi liiga optimistlik. Programmi inflatsiooniprognosis tundub realistlik.
- (7) Stabiilsusprogrammis esitatud keskmise pikkusega perioodi eelarvestrateegia peamine eesmärk on tagada riigi rahanduse pikaajaline jätkusuutlikkus. Selle saavutamiseks nähakse programmis ette jätkata eelarve tasakaalustamist ja luua samal ajal majanduskasvuks ja töökohtade loomiseks paremad tingimused. Ülemäärane eelarvepuudujääk on kavas parandada 2007. aastaks. 2006 ja 2007. aastaks prognoositakse ajakohastatud programmis nominaalpuudujäägiks vastavalt 3,3 % ja 2,5 % SKTst. Eeldatakse, et seejärel langeb puudujääk 0,5 protsendipunkti võrra SKTst aastas ja jõuab 2009. aastal tasemeni 1,5 % SKTst. Eelarve kohandamine on nii tulu- kui ka kulupõhine. Eelarve tasakaalustamise strateegia peamiseks vahendiks peetakse programmis sotsiaalkulutuste piiramist. Tulude poolel tasakaalustab maksutulude osakaalu suurenemine üldjoontes sotsiaalkindlustusmaksete osakaalu vähenemist. Riiklike investeeringute osakaal SKTst peaks jääma samaks. Võrreldes eelmise ajakohastatud programmiga on kohandamiskava üldjoontes samaks jäänud. Ent igaks aastaks prognoositav puudujääk on eelmises ajakohastatud programmis ettenähtust ümardatuna 0,5 protsendipunkti võrra suurem ja 2006. aastal veelgi ulatuslikum.
- (8) Ülemäärane eelarvepuudujäägi korrigeerimine 2007. aastaks toob vastavalt programmile kaasa struktuurse tasakaalu (st eelarve tsükliliselt kohandatud tasakaalu ilma ühekordsete ja muude ajutiste meetmeteta) paranemise aastatel 2005–2007 kumulatiivselt rohkem kui ühe protsendipunkti võrra aastas, kontsentreerumisega 2007. aastale. Programmiperioodi jooksul on struktuurset tasakaalu ühiselt kokkulepitud arvestusmeetodi kohaselt kavas parandada keskmiselt 0,5 % SKTst aastas, kuigi 2008. ja 2009. aastal veidi vähem. Programmi keskmise pikkuse perioodi eesmärk on saavutada struktuurselt tasakaalus eelarveseisund, kuid seda ei peeta programmiperioodi jooksul veel võimalikuks. Kuna eesmärk on alammäärast ambitsioonikam (eeldatavalt umbes 1,75 %line puudujääk SKTst), peaks selle saavutamine täitma ka kindlusvaru tagamise eesmärgi ülemäärase puudujäägi tekke korral. Programmi keskmise pikkusega perioodi eesmärk mahub stabiilsuse ja kasvu pakti ning tegevusjuhendiga euroala ja vahetuskursimehhanismi ERM II liikmesriikidele ette nähtud vahemikku ning see on veidi ambitsioonikam, kui võiks eeldada pikaajalises plaanis võimalik ja potentsiaalset keskmist SKT kasvu arvestades.
- (9) Ollakse arvamusel, et 2006. aastal on eelarve tulemus seda ohustavate tegurite eest kaitstud. Alates 2007. aastast võib aga eelarve tulemus olla programmis kavandatust halvem. Sotsiaalkulutuste piiramine, mille kõiki üksikasju ei ole programmis esitatud, kuid mis peaks eelarve kohandamisele otsustaval määral kaasa aitama, sõltub programmi rangest elluviimisest. Sotsiaalkulutused on üks peamisi põhjusi, miks programmides kavandatud eelarvealaseid eesmärgi ei ole suudetud täita. Kui sotsiaalkindlustusmaksete määra alandamine viiakse täielikult ellu, nagu programmis ette nähtud, kuid kuludes ei saavutata vastavaid kärpeid, satub eelarvealaste eesmärkide täitmine ohtu. Lisaks võivad puudujäägid majanduskasvus tuua kaasa tulude puudujäägi, mida võib olla raske täiendavate kärbetega kompenseerida, et pidada kinni eelarve puudujäägi vähendamise kavast. Samuti kavandatakse programmis reformida 2008. aastaks ettevõtte tulumaks ning korraldada ümber ravi- ja hoolduskindlustus, mis — juhul, kui seda ei rahastata täielikult nagu programmis ette nähtud — avaldaks lühemas perspektiivis puudujäägile negatiivset mõju.
- (10) Neid ohte arvesse võttes näivad programmi eelarvepõhimõtted piisavad, et tagada eelarvepuudujäägi parandamine 2007. aastaks. Need põhimõtted ei paku siiski kuni programmiperioodi eelviimase aastani piisavat kindlusvaru, et välistada tavaliste makromajanduslike kõikumiste korral puudujäägiläve 3 % SKTst ületamine. Ülemäärane eelarvepuudujäägi parandamisele järgnevatel aastatel on

⁽¹⁾ Nagu eelmistel aastatel, nii sisaldab ka seekordne ajakohastatud programm ainult ümardatud andmeid ja mõnel juhul perioodi keskmisi programmiperioodi lõpuaastate kohta. Kohustuslikud andmed on lünklikud ja esitatud ei ole kõik uue tegevusjuhendiga ettenähtud valikulised andmed (eelkõige puuduvad andmed töötuse, valdkonnasisese eelarveta-sakaalu ja maksutulude jaotumise kohta).

programmis esitatud kohandamine programmi keskmise pikkusega perioodi eesmärgi suunas üldiselt kooskõlas stabiilsuse ja kasvu paktiga, mis sätestab, et euroala ja vahetuskursimehhanismi ERM II liikmesriikidel peab struktuurne tasakaal paranema vähemalt 0,5 % SKTst aastas ning et kohandamine peab olema suurem majanduse tõusuaegadel ning võib majanduse langusaegadel olla väiksem.

- (11) 2005. aastal hinnati võla suhet 67,5 %le SKTst, mis on üle asutamislepingus sätestatud kontrollväärtuse 60 % SKTst. Programmis prognoositakse, et võla suhe tõuseb 2006. aastal ümardatult 69 %le SKTst ja langeb seejärel programmiperioodi lõpuks 67 %le SKTst. Võla suhte vähenemine võib olla programmis prognoositust vähem soodne, arvestades eespool nimetatud ohte eelarvealastele eesmärkidele. Seda riskihinnangut arvestades ei pruugi võla suhe kontrollväärtuse suunas piisavalt väheneda.
- (12) Saksamaa rahanduse jätkusuutlikkusega seotud ohtude taset hinnatakse keskmiseks, arvestades elanikkonna vananemisega kaasnevate eelarvekulude prognoose⁽¹⁾. Viimastel aastatel elluviidud struktuurireformid, eelkõige pensionireform, on aidanud piirata riiklike kulutuste edasist tõusu. Kuna riigi koguvõlg ulatub praegu üle asutamislepingus ettenähtud kontrollväärtuse, milleks on 60 % SKTst, ja struktuurne puudujääk on suur, tuleb programmiperioodi jooksul eelarve tasakaalustamise strateegiat rangelt kinni pidada, et vähendada ohtu pikaajalisele jätkusuutlikkusele.
- (13) Riigi rahanduse valdkonnas kavandatud meetmed on üldiselt kooskõlas 2005.–2008. aasta integreeritud suunistes sisalduvate majanduspoliitika üldsuunistega. Eelkõige on Saksamaal kavas rakendada arvukaid struktuurireforme, et parandada riigi rahanduse jätkusuutlikkust keskmise pikkusega ja pikas perspektiivis. Kui sotsiaalkindlustusmaksetega seotud kulud piiratakse, nagu programmis kavandatud, on vastavalt Lissaboni strateegiale võimalik suurendada selliste riiklike kulutuste osakaalu, mis soodustavad majanduskasvu.
- (14) Saksamaa riiklikus reformiprogrammis, mis esitati 7. detsembril 2005 tööhõivet ja majanduskasvu käsitleva uuendatud Lissaboni strateegia kontekstis, on püstitatud kuus põhilist prioriteeti: teadmispõhine ühiskond, turu toimimine ja konkurentsivõime, ettevõtluskeskkond, riigi rahanduse jätkusuutlikkus (sealhulgas majanduskasvu ja sotsiaalkindlustussüsteemi jätkusuutlikkus), ökoloogiline uuendustegevus ja tööturu ümberkorraldamine. Stabiilsusprogrammiga riigi rahanduse valdkonnas kavandatud meetmed on üldiselt kooskõlas riiklikus reformiprogrammis ettenähtud meetmetega. Riiklikus reformiprogrammis sätestatud meetmete mõju eelarvele kajastub üldjoontes stabiilsusprogrammi eelarveprognoosides. Stabiilsusprogrammis, kus on sätestatud riiklik reformiprogramm, nähakse föderaalüsteemi ümberkorraldamise raames ette võimalus määrata stabiilsuse ja kasvu pakti rikkumise korral teatavate eeskirjade järgi kõikidele valitsustasanditele karistusi. See võimalus on kavas kanda Saksamaa Liitvabariigi põhiseadusesse.

Eespool esitatud hinnangut silmas pidades tervitab nõukogu valitsuse otsust muuta programmis esitatud eelarve tasakaalustamine prioriteediks, kuid märgib samal ajal, et eelarvealaste eesmärkide ja riigi rahanduse pikaajalise jätkusuutlikkuse saavutamiseks on seotud ohud. Võttes arvesse oma 14. märtsi 2006 otsust, mis on tehtud asutamislepingu artikli 104 lõike 9 alusel, kutsub nõukogu Saksamaad üles võtma järgmised meetmed:

- tagama kavandatud kumulatiivse struktuurse kohanduse elluviimise aastatel 2006 ja 2007, mille suurus oleks vähemalt üks protsendipunkt aastas, ja mille tulemusel valitsemissektori eelarvepuudujääk langeks hiljemalt 2007. aastal kindlalt ja püsivalt alla 3 % SKTst;
- saavutama kiiresti keskmise pikkusega perioodi eelarvealased eesmärgid, vähendades pärast ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimist struktuurset puudujääki vähemalt 0,5 protsendipunkti võrra aastas, eelkõige rangelt rakendades kavandatud kulupiiranguid, et alandada sotsiaalkindlustusmaksete määra soovitud ulatuses, ja tagades, et ettevõtte tulumaksu ümberkorraldamine ei ohusta eelarve tasakaalustamist;
- viima ellu plaanid reformida eelarve raamtingimuste parandamiseks föderaalset süsteemi ja aidata sellega kaasa eelarvealaste eesmärkide saavutamisele kõigil valitsemise tasanditel.

⁽¹⁾ Üksikasjad pikaajalise jätkusuutlikkuse kohta on esitatud komisjoni talituste tehnilises hinnangus programmile, mis avaldatakse veebileheküljel http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

Peamiste makromajanduslike ja eelarveprognoside võrdlus

		2004	2005	2006	2007	2008	2009
Reaalne SKT (muutus, %)	SP veebr 2006	1,6	0,9	1,5	1	1,75	1,75
	KOM nov 2005 ⁽⁶⁾	1,6	0,8	1,2	1,6	—	—
	SP dets 2004	1,8	1,7	1,75	2	—	—
ÜTHI inflatsioon (%)	SP veebr 2006	—	—	—	—	—	—
	KOM nov 2005	1,8	2,0	1,6	1,1	—	—
	SP dets 2004	—	—	—	—	—	—
SKT lõhe (% potentsiaalsest SKTst)	SP veebr 2006 ⁽¹⁾	- 0,6	- 0,9	- 0,7	- 1,1	- 0,7	- 0,4
	KOM nov 2005 ⁽⁵⁾	- 0,6	- 0,9	- 0,8	- 0,4	—	—
	SP dets 2004 ⁽¹⁾	- 1,2	- 0,9	- 0,7	- 0,3	- 0,0	—
Valitsemissektori eelarve tasakaal (% SKTst)	SP veebr 2006	- 3,7	- 3,3	- 3,3	- 2,5	- 2	- 1,5
	KOM nov 2005	- 3,7	- 3,9	- 3,7	- 3,3	—	—
	SP dets 2004	- 3,75	- 2,9	- 2,5	- 2	- 1,5	—
Esmane tasakaal (% SKTst)	SP veebr 2006	- 0,8	- 0,5	- 0,5	0,5	1,25	1,5
	KOM nov 2005	- 0,8	- 0,9	- 0,9	- 0,4	—	—
	SP dets 2004	- 0,5	0	0,5	1,5	2	—
Tsükliliselt kohandatud tasakaal (% SKTst)	SP veebr 2006 ⁽¹⁾	- 3,4	- 2,9	- 2,9	- 1,8	- 1,5	- 1,1
	KOM nov 2005	- 3,3	- 3,2	- 3,2	- 3,0	—	—
	SP dets 2004 ⁽¹⁾	- 3,0	- 2,4	- 1,9	- 1,6	- 1,3	—
Struktuurne tasakaal ⁽²⁾ (% SKTst)	SP veebr 2006 ⁽³⁾	- 3,4	- 3,0	- 2,9	- 1,8	- 1,5	- 1,1
	KOM nov 2005 ⁽⁴⁾	- 3,3	- 3,2	- 3,2	- 3,0	—	—
	SP dets 2004	—	—	—	—	—	—
Valitsemissektori koguvõlg (% SKTst)	SP veebr 2006	65,5	67,5	69	68,5	68	67
	KOM nov 2005 ⁽⁷⁾	66,4	68,6	70,0	71,4	—	—
	SP dets 2004	65,5	66	66	65,5	65	—

Märkused:

- (1) Komisjoni talituste arvutused programmis sisalduva teabe alusel.
(2) Tsükliliselt kohandatud tasakaal (nagu eelmistes ridades), välja arvatud üheksanded ja ajutised meetmed.
(3) Programmis esitatud üheksanded ja muud ajutised meetmed (0,1 % SKTst 2005. aastal).
(4) Komisjoni talituste 2005. aasta sügise prognoosides sisalduvad üheksanded ja muud ajutised meetmed.
(5) Kooskõlas prognoositava potentsiaalse kasvuga 1,1 %, 1,1 %, 1,1 % ja 1,2 % vastavalt aastatel 2004–2007.
(6) Esialgsete hinnangute alusel oli 2005. aasta majanduskasv 0,9 %. Komisjoni talituste 21. veebruaril 2006 esitatud vaheprognoosis hinnatakse 2006. aasta majanduskasvuks 1,5 %.
(7) Suhtarvu saamiseks kasutati SKT andmeid koos kaudselt mõõdetavate finantsvahendusteenuste (FISIM) arvutamise varasema meetodiga, mille tõttu tulemused ei ole otseselt võrreldavad.

Allikas:

stabiilsusprogramm (SP); komisjoni talituste 2005. aasta sügise majandusprognoosid (KOM), mis on koostatud enne uue valitsuse ametisseastumist 2005. aasta novembris ja kehtivad eeldusel, et eelarvepoliitika ei muutu; komisjoni talituste arvutused.